

fra Æbeltoft (N. Neergaard), da han udtalte, at han var kommet paa en Plads, hvor han havde Lejlighed til at se adskiligt, som han ikke hidtil havde set. Det tog man jo spottende paa her. Og i 1910 og derefter opretholdt man sin spottende Stilling, fastholdt den; og den højtærede Statsminister har jo været ude at tale og sagt, at nu var han ogsaa kommet paa en ophøjet Plads, men han kunde ingenting se, han saa ikke noget af dette farlige. Det forstaar jeg ikke. Den højtærede Statsminister har altsaa kunnet gennemlæse Referatet af de Samtaler, uden at det har gjort noget som helst Indtryk paa ham. Det forstaar jeg ikke.

Naa, men de Aar er gaaet, og vi er sluppet heldigt. Vi har faaet vore store Saar, forsaavidt som vi ogsaa har lidt under Krigen. Men vi er alligevel sluppet heldigt, og jeg maa sige, at hvis det højtærede Ministerium aabent havde erkendt efter 1914, at de havde set forkert i Forvejen, saa skulde i alt Fald jeg ikke have staaet og bebrejdet dem noget. Der var adskillige af deres Meringsfæller, som allerede i 1914 straks efter Mineudlægningen sagde: Vi har taget fejl, vi har set forkert paa Stillingen. Men se, det kunde det højtærede Ministerium ikke bekvemme sig til at sige.

Men nu er det jo forbi, og saa spørger man: Hvad nu, hvad skal der nu ske? Det tales der ogsaa om, og herom vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger. Jeg vil da sige, at nu, efter at Krigen er forbi, føler vi vist alle her i vort Fædreland en Lettelse, idet det staar klart for os, at det Tryk, vi har været under lige siden 1864, er ved at vige bort fra os. Vi kan tale friere nu, der er ingen, der kommer og siger: Hvad bad den Præst om i Kirkebønnen; hvad staar der der og der i jeres Aviser og i jeres Bøger? Der er blevet friskere Luft for os, vi kan aande friere, og det er jo et stort Gode, som vi selvfølgelig er taknemmelig for.

Det er ogsaa min Overbevisning, at det Tyskland, som vi har kendt forud for 1914, nemlig det preussiske Tyskland, vanskeligt kommer igen. Derimod tror jeg nok, at det tyske Folk rejser sig igen, det er alt for dygtigt, alt for handlekraftigt, alt for sparsommeligt til, at det skulde gaa til Grunde, og det kan da heller ingen ønske. Men jeg tror ikke, det preussiske Tyskland kommer igen, og derfor kan vi aande friere. Og vi kan aande friere, fordi der i Virkeligheden efter mit Skøn er stærk Stemning rundt om i Ver-

den for dette Folkenes Forbund, som er vedtaget ved Fredsslutningen. Der er stærk Stemning derfor, og jeg tror, der i denne Traktat om Folkenes Forbund ligger en Spire til en bedre Fremtid for Folkene. Men selvfølgelig ogsaa kun en Spire, thi der skal en hel Udvikling til, inden det kommer ret til Blomst.

Her vil jeg gerne sige, at det skulde være meget forkert, hvis man her opfatter § 8 i Traktaten om Folkenes Forbund som en Bestemmelse, der giver de Lande, som tiltræder Folkenes Forbund, Ret til uden videre at slette af deres Militærugifter saa godt som alt; det gør denne Paragraf ikke. Vi er jo klare over her i vort Land, at vi vil tiltræde Folkenes Forbund, det har Ministrene udtalt sig for, og jeg har ikke hørt nogen udtale sig for andet, og vore nordiske Brødre vil ligeledes tiltræde Folkenes Forbund. Og naar man tiltræder dette Forbund, er det med det, ligesom naar den enkelte Person gaar ind i en Forening: han maa betale sit Kontingent til Foreningen; der gives, saa vidt jeg ved, ingen Foreninger, hvor man kan træde ind og faa alle mulige Fordele, men slet ikke have den mindste Modydelse at bringe. Vi skal selvfølgelig ogsaa, naar vi træder ind i dette Forbund, betale, hvad det koster at komme ind, vi skal yde vort Kontingent. Og Artikel 8 taler godt nok derom, den taler ikke alene om en Maksimalgrænse for Militærugifterne, saaledes som det er blevet sagt, og saaledes som jeg ogsaa har set, at den højtærede Statsminister har udtalt; den taler ikke alene om en Maksimalgrænse, men den taler sandelig ogsaa om en anden Grænse. Den taler om to Grænser, den taler om, at af de Medlemmer, som træder ind i Folkenes Forbund, kræves der en Indskrænkning af de nationale Rustninger til den laveste Grænse, som er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser. Hvad nu den nationale Sikkerhed angaar, saa kan vi vel selv dømmе om den; men hvad Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser angaar, maa man gaa ud fra, at Raadet, Delegeretforsamlingen, maa have sin Mening derom. Og den laveste Grænse for et Lands Militærvæsen, som er forenelig med Haandhævelsen ved en saadan fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser — denne Grænse kan vi ikke ensidigt fastsætte, den maa fastsættes ved Forhandling med Raadet